

Dk. Knut Heim, Methali, Hotuba ya 10, Mithali 10 - 5 Lahaja Makundi

© 2024 Knut Heim na Ted Hildebrandt

Karibu kwenye somo la 10 kuhusu Kitabu cha Mithali cha Biblia. Mpaka sasa, nimekuwa nikifundisha tumekuwa tukizingatia hasa sura ya 1 hadi 9 ya Mithali, na kisha katika mihadhara miwili iliyopita tumekuwa tukiangalia mada iliyoenea katika kitabu kizima, yaani mada ya mafundisho ya mafanikio katika Kitabu cha Mithali, jinsi ya kuwa tajiri kifedha. Katika mhadhara huu, nataka kuanza kuangalia aina mbalimbali za nyenzo, hasa katika sura ya 10 hadi 29 ya Mithali, ambapo sasa tuna aina tofauti ya mpangilio wa nyenzo.

Katika sura ya 1 hadi 9, tulikuwa na mihadhara 10 iliyoingiliwa na hotuba kadhaa za Lady Wisdom, kinachojulikana kama hekima huingiliana. Katika sura ya 10 hadi 29, kwa kiasi kikubwa tuna mifuatano ya misemo huru ya kisarufi na kisintaksia ambayo inajitosheleza yenyewe na ambayo kwa kawaida haiunganishwi kisarufi au kisintaksia au kuhusiana na mistari inayozunguka kabla na baada. Miaka kadhaa iliyopita, nadhani ilikuwa mwaka wa 2013, nilipochapisha kitabu, ambacho kiligeuka kuwa kikubwa, juu ya marudio tofauti katika Kitabu cha Mithali.

Katika mhadhara huu mahususi, nataka kuangalia sehemu katika kitabu hiki ambayo inatusaidia kuelewa asili ya methali hizi za kibinafsi, naamini, kwa njia mpya na ya kuvutia sana na ya kusisimua ambayo hutusaidia kusoma nyenzo hizi kwa mawazo na pia kwa uangalifu wazi kwa undani. Kwa hivyo, ninachotaka kufanya ni kuonyesha usomaji wa kimawazo wa nyenzo hizi za methali tofauti na nyenzo za mihadhara ambazo tumekuwa tukiangalia hadi sasa. Namna nitakavyofanya hivyo ni kwa kuangazia masuala kadhaa yaliyojadiliwa katika Sura ya 6 ya kitabu changu ambapo ninaangazia hasa methali mbalimbali zinazohusu bidii.

Yaani, Mithali 6, mstari wa 8, Mithali 30, mstari wa 25, na Mithali 10, mstari wa 5. Sababu iliyonifanya kuchagua hizi ni kwa sababu sura ya 10, mstari wa 5, ni sehemu ya nguzo ya mwanzo ya mistari mwanzoni kabisa mwa mkusanyo huu mpya wa Mithali ya Sulemani, kama tunavyoambiwa katika Sura ya 10, naamini kwamba sehemu ya mkakati wa mstari wa 1 ni sehemu ya mstari wa 1. tambulisha misemo hii ya kibinafsi kama mkusanyo mpya na utusaidie jinsi ya kusoma aya hizi ambazo ni misemo inayojitegemea, inayojitosheleza. Walakini, ili kuzisoma kama sehemu za vikundi vidogo, ninaziita nguzo za methali, kwa kawaida kati ya mistari 3 na 10 au zaidi, haswa kati ya aya 5 na 8. Kuna si chini ya saba tofauti marudio lahaja.

Lo, labda niseme kitu pia juu ya marudio ya lahaja. Kwa hiyo, pamoja na Mithali katika Sura ya 10, mstari wa 5, tutaangalia 6, 8, na 3, 25 kwa sababu kauli tatu katika mistari hii tatu zinafanana sana. Wanaonekana kuwa kile ninachoita marudio tofauti ya kila mmoja.

Zinafanana vya kutosha kutambuliwa kama anuwai za kila mmoja na kama marudio, lakini pia ni tofauti kwa njia za tabia kutoka kwa zingine. Na katika sehemu hii, tutaangalia hilo, na tutaangalia marudio ya lahaja na jinsi yanavyotofautiana na yanafanana na kadhalika, lakini kwa nia ya kuelewa kazi ya uhariri na mikakati ya kusoma tunayohitaji kwa ajili ya kuchunguza nyenzo katika Sura ya 10 hadi 29. Kwa hiyo, wacha nizisome kutoka kwenye sura hiyo.

Kuna marudio yasiyopungua saba tofauti, ikijumuisha aya sita kati ya 19 za Sura ya 6, sehemu ya 31.6%. Ubeti wote wa nusu ya kwanza katika Sura ya 6, ubeti wa 8 umerudiwa katika nusu ya pili ya ubeti wa Sura ya 30, ubeti wa 25, kukiwa na mabadiliko kutoka umoja hadi wingi kwenye maumbo ya vitenzi vya mwanzo na viambishi tamati vya nomino za mwisho. Ngoja nikusomee mistari hii. Huyo, yaani shangazi, huandaa chakula chake wakati wa kiangazi na hukusanya riziki zake wakati wa mavuno, 6, 8. Shangazi ni watu wasio na nguvu, lakini huandaa chakula chao wakati wa kiangazi.

Kwa hivyo, taarifa hizi zote mbili zinahusiana na shangazi na wao kuandaa chakula wakati wa kiangazi, lakini katika 6.8a, ni shangazi mmoja, na katika 30.25b, ni shangazi kadhaa. Pia nataka kulinganisha hili na 10, mstari wa 5, ambapo pia tuna mtu anayetayarisha chakula wakati wa kiangazi, lakini huyu si shangazi, bali ni mwana. Ngoja nisome.

Mwana akusanyaye wakati wa kiangazi ni mwenye busara, bali mwana asinziaye wakati wa mavuno ni aibu. Na tunaweza kuona hapa katika mwingiliano huu wa kurudia tofauti kwamba, bila shaka, vielelezo vya shangazi akitayarisha chakula katika majira ya joto ni kweli vielelezo na mifano, mifano, kwa wanadamu, kwa vijana, na wana, kutenda kwa njia sawa, kuwa na bidii. Katika Mithali, Sura ya 6, mstari wa 8, kila kipengele katika nusu ya mstari wa kwanza kina neno linalolingana katika pili.

Hapa, basi, ni mfano ambao kategoria za kitamaduni za usambamba madhubuti zinaonekana kutumika. Aya inaonekana kuwa mfano wa usambamba wa visawe. Katika tafsiri ya Kiingereza, vipengele vinavyolingana vinaonekana kama hii.

Inatayarisha. Inakusanya. Katika majira ya joto. Katika mavuno. Chakula chake. Masharti yake.

Usambamba una mwenza. Ulinganisho wa karibu wa vipengee sambamba unaonyesha, hata hivyo, kwamba kategoria ya visawe haisaidii haswa. Vitu pekee ambavyo ni sawa kwa maana ya jumla ni katika seti ya mwisho ya orodha, chakula chake na masharti yake.

Ingawa wakalimani wanaofanya kazi kutoka kwa majengo ya usambamba sahihi wanaweza kuwa wameona hii kama mfano uliosawazishwa haswa wa usambamba,

wachache wamezingatia hali halisi ya uhusiano sawia kati ya vitu vya mtu binafsi. Walakini, asili ya seti zingine mbili zilizo rodheshwa hapo juu zinaweza kuelezewa kwa usahihi zaidi kuliko kutumia jina mbaya na tayari sawa. Majira ya joto na mavuno yanalinganishwa kwa kuwa yote yanaelezea msimu katika mwaka.

Ingawa ya kwanza inazingatia tofauti za hali ya hewa kati ya misimu, hata hivyo, ya pili inazingatia umuhimu wa kilimo wa kalenda. Hazifanani, kwa maana majira ya joto hurejelea tu msimu mmoja katika mwaka bila kuzingatia mahususi. Vipengele vya misimu hii ambavyo hukumbukwa ni sifa za hali ya hewa, wakati mzuri wa kusafiri, na kufurahia upepo wa jioni mwishoni mwa siku.

Wakati wa kupalilia na kumwagilia mimea inayokua. Muda wa kuandaa shamba na baadhi ya mazao kwa ajili ya kupanda mbegu kwa ajili ya mzunguko ujao wa kilimo. Vipengele vya mwisho, bila shaka, ni sifa zinazofaa hapa na huletwa katika mwelekeo kupitia neno kuandaa.

Kinyume chake, neno mavuno hukazia fikira juu ya kipengele kimoja cha kilimo cha msimu. Ni wakati wa kuvuna matunda ya kazi ya mtu na kukusanya mahitaji muhimu kwa ajili ya maisha ya jamii. Mavuno, basi, yanalingana na majira ya joto bila kuwa sawa au kupingana.

Maneno haya mawili yanakamilishana katika mavuno hayo yanaongeza usahihi zaidi kwa neno majira ya joto. Ujuzi wa hali ya hewa na mzunguko wa kilimo nchini Israeli utaonyesha jinsi gani. Muhtasari wa Richard Clifford katika ufafanuzi wake unatoa taarifa muhimu, na ninanukuu, Palestina ina misimu miwili tu, kiangazi cha kiangazi mwezi Aprili hadi Septemba na kipupwe cha mvua kuanzia Oktoba hadi Machi.

Mvua na theluji karibu hazijulikani wakati wa kiangazi. Wakati wa kuvuna unaweza kuwa mavuno ya shayiri mwezi wa Aprili hadi Mei au mavuno ya ngano wiki nne baadaye, au mavuno ya matunda, ikiwa ni pamoja na mizeituni na zabibu, mwishoni mwa kiangazi na mwanzoni mwa vuli, kama katika Isaya 16, mstari wa 9, nukuu ya mwisho. Jambo kuu la kuokota kutokana na habari hii ni kwamba mavuno katika Israeli yanaanguka katika vipindi vitatu tofauti, vyote katika miezi ya kiangazi.

Hii ina maana kwamba majira ya joto na mavuno yanapishana kwa maana kuhusiana na baadhi ya vipengele, lakini yana mwelekeo tofauti kuhusiana na biashara ya kilimo. Chaguo la mavuno yaliyotajwa kurejelea msimu huzingatia umuhimu wa kiangazi kama msimu huo wa kufanya maandalizi muhimu ili kuhakikisha mavuno mengi. Vile vile, maneno huandaa na kukusanya yanakamilishana badala ya kisawe.

Kinyume cha moja kwa moja cha pamoja itakuwa kutawanyika. Maneno haya mawili yanarejelea kupanda na kuvuna, shughuli ambazo kwa pamoja zinaelezea mdundo wa biashara ya kilimo. Kutayarisha chakula, hata hivyo, ni marejeleo ya jumla zaidi ambayo yanaweza kurejelea shughuli za muda za mchwa zinazolingana na sitiari.

Kwa upande wa binadamu, inaweza pia kurejelea shughuli nyingi zaidi, kama vile kulima shamba, kudumisha mifumo ya umwagiliaji, palizi, na kutibu wadudu na magonjwa. Hoja ya haya yote ni kwamba msomaji au msikilizaji hahimiziwi tu kupanda, yaani, kufanya kiwango cha chini kabisa ili kupata. Hata wavivu wanajua hakuna kuvuna bila kupanda.

Badala yake, wanaume vijana kwa haraka wanahimizwa kutopunguza pembe juu ya kazi ifaayo ya usuli ili mafanikio ya kweli yaweze kuhakikishwa. Sasa nageukia Mithali 30, mstari wa 25. Kuna njia mbili za kuchanganua ulinganifu hapa.

Ya kwanza, inayoweka kategoria ya kimapokeo ya ulinganifu wa kipingamizi, ingeinisha usemi wa watu wasio na nguvu na kukusanya chakula chao wakati wa kiangazi kama kipingamizi kwa maana isiyo na maana. Ulinganifu basi utakuwa, katika tafsiri ya Kiingereza, mchwa lakini hakuna sawa, na watu wasio na nguvu na wanaokusanya chakula chao wakati wa kiangazi. Inatia shaka, ikiwa kweli tunachukua hizi kama mawasiliano, kwamba zinaweza kuitwa sambamba.

Kwa hakika, kuna kiasi fulani cha mawasiliano kwa sababu kauli hizo mbili, watu wasio na nguvu na wanakusanya chakula chao wakati wa kiangazi, zinatofautiana kwa namna fulani na nyingine. Lakini hii inakuja tu katika kuzingatia kiwango cha muktadha wa aya zinazozunguka. Aya yenyewe haikuundwa kwa ulinganifu.

Badala yake, ulinganifu katika sura ya 30, mstari wa 25, unafanya kazi katika viwango vya baina na vilivyotafsiriwa vya mistari inayozunguka, aya ya 24 hadi 28.

Nitalizingatia hili katika dakika chache kwa undani zaidi ninapotazama muktadha mpana wa misemo hii yote miwili. Sasa nageukia Mithali 10, mstari wa 5.

Ninaijumuisha hapa kwa kulinganisha kwa sababu ina ulinganifu fulani muhimu na lahaja zingine mbili katika seti hii, ingawa si, kwa ukamilifu, marudio ya lahaja.

Aya hiyo ilikuwa ikizingatiwa kuwa ni usawa wa kipingamizi. Seti mbili za hizi basi zingezingatiwa kuwa antonimia, na seti moja ya hizi ingekuwa sawa, kulingana na dhana hii ya jadi. Seti tatu za semi zinazolingana zimekusanywa, kinyume na kulala, wakati wa kiangazi, kwa kulinganisha na wakati wa mavuno, na mwana mwenye uwezo, tofauti na mwana mwenye aibu.

Tunaanza na maoni kadhaa juu ya pamoja na kulala. Kama ilivyotajwa hapo juu katika mjadala wa 6.8, kinyume, au kwa usahihi zaidi, kinyume cha pamoja ni kutawanya. Maneno haya mawili yanarejelea kupanda na kuvuna, shughuli ambazo kwa pamoja zinaelezea mdundo wa biashara ya kilimo.

Kwa hiyo, kulala ni wazi si kinyume cha moja kwa moja cha pamoja. Hata hivyo, seti ya kwanza ya istilahi inatofautiana na nyingine katika kiwango cha maneno yote, kwa

kuwa usingizi unamaanisha kwamba jua katika nusu ya pili ya aya halikusanyi katika mavuno. Lakini upinzani sio sahihi, na upotovu huu unatoa, naamini, ziada ya habari.

Kulala kunamaanisha zaidi ya kutokuwepo kwa shughuli za bidii, lakini hudokeza uvivu na vipaumbele visivyofaa. Baadhi ya maoni juu ya kiangazi na mavuno yanaweza kutoa mwanga zaidi juu ya aya hizi. Kama ilivyoielezwa hapo awali, ujuzi wa uhusiano kati ya hali ya hewa na mzunguko wa kilimo katika Israeli ni muhimu kwa tafsiri ya aya hizi.

Kwa maelezo, nakukumbusha kile Clifford alisema katika nukuu niliyoshiriki hapo awali. Mavuno katika Israeli huanguka katika vipindi viwili hadi vitatu tofauti wakati wa miezi ya kiangazi. Hii haimaanishi kwamba wakati wa kiangazi ni sawa na kipindi cha mavuno, lakini inamaanisha kwamba wakati wa mavuno ni wakati wa kiangazi.

Ukweli kwamba sura ya 10, mstari wa 5 inazungumza juu ya kukusanyika wakati wa kiangazi, basi, inamaanisha kwamba tofauti na sura ya 6, mstari wa 8, lengo ni wakati wa kiangazi kuwa wakati wa mavuno, sio shughuli zingine zote pia. Inafaa kuashiria kuwa lengo hili halijaundwa kwa njia ya mawasiliano kati ya majira ya joto na mavuno kwa kiwango cha usawa, lakini kupitia mchanganyiko wa majira ya joto na kitenzi pamoja. Vile vile, maneno mawili mwana uwezo na mwana aibu si antonyms.

Kinyume cha mwenye uwezo hakitakuwa na uwezo, si aibu. Kinyume chake, antonym ya fedheha ingekuwa ya heshima, sio uwezo. Asili isiyo sahihi ya upinzani kati ya maneno haya mawili, hata hivyo, sio dosari katika ulinganifu.

Badala yake, huongeza kiasi cha habari ambacho mstari wa kishairi unaweza kuwasilisha, kwa sababu utofautishaji usio dhahiri unamaanisha antonymu zao husika katika mstari wa nusu kinyume. Mwana mwenye uwezo ni, kwa kudokeza kutoka sura ya 10, 5b, pia ni mwana wa heshima. Na mwana mwenye fedheha, kwa maana yake, pia ni mwana asiyefaa.

Sasa nageukia miktadha ya Mithali sura ya 6, 8 na Mithali 30, 25. Mithali 6, 8 ni ya kitengo kirefu zaidi, mstari wa 6 hadi 11. Ukiwa umeundwa karibu na rufaa ya ufunguzi, nenda kwa shangazi, katika umoja, wewe mvivu, fikiria njia zake na hekima juu, kifungu kinaanguka katika tabia mbili tofauti juu ya 6 lakini kuunganishwa kwa tabia yake. hadi 8, na tabia ya mtu mvivu na matokeo yake, katika mstari wa 9 hadi 11.

Mada ya vitenzi katika 6, 8 ni shangazi, umoja wa pamoja, katika sura ya 6, mstari wa 6, ambayo pia hutumika kama kitangulizi cha umoja wa usemi chakula chake. Kwa hivyo, sifa zinazotofautisha 6, 8 kutoka kwa mwenzake katika 3, 25 zimewekwa na muktadha. Vilevile, ubeti wa nusu ya pili unaathiriwa na taathira ya kipragmatiki ambayo mhariri-mshairi alitaka kufikia.

Kitengo hiki cha ushairi kinamhimiza mwanafunzi kujifunza bidii kwa kutafakari mfano wa shangazi wa maono ya mbeleni na bidii, na kujitosheleza kwake kwa dhiti. Mtazamo wake wa kuona mbele, bidii, na kujitosheleza vinasisitizwa na kuonyeshwa kwa usawa katika 6, 8, ambapo mistari miwili ya nusu inafanana lakini pia inakamilishana kupitia kuelezea mzunguko mzima wa kilimo kwa wanadamu kupitia biashara ya mfano wa shangazi. Hii inalinganishwa na mazingira magumu na umaskini unaotishia wavivu.

Kwa hiyo, umbo la nusu ya pili ya mstari katika 6, 8, tofauti sana na mwenzake katika 3, 25, pia ina masharti na mazingira. Sehemu ni eneo la urudiaji lahaja kwa sababu nusu ya aya zake hutokea mahali pengine. Kando na 6, 8a, ambayo inatokea tena katika 30, 25b, roboduara nzima ya mistari-nusu minne inajitokeza tena katika Mithali 24, 33-34.

Kama ilivyokwisha tajwa hapo juu, au mapema, ulinganifu katika sura ya 30, mstari wa 25, unafanya kazi katika viwango vya baina na vilivyotafsiriwa vya mistari inayozunguka 24-28 katika sura ya 30. Hapa kuna tafsiri ya aya tano. Vitu vinne duniani ni vidogo, lakini vina hekima nyingi sana.

Chungu ni watu wasio na nguvu, lakini hutoa chakula chao wakati wa kiangazi. Mbwa ni watu wasio na nguvu, lakini wanajenga nyumba zao kwenye miamba. Nzige hawana mfalme, lakini wote hutembea kwa safu.

Mjusi anaweza kushikwa mkononi, lakini hupatikana katika majumba ya mfalme. Mistari hiyo mitano kwa pamoja huunda msemu wa nambari, na vipengele sambamba vinahusiana kutoka mstari hadi mstari. Baada ya mstari wa utangulizi katika mstari wa 24a, kuna kauli nyingine nne sambamba katika nusu ya mistari ya kwanza ya mstari wa 25-28.

Vitu vinne duniani ni vidogo. Mchwa, korongo, nzige, mjusi. Mistari ya nusu ya pili katika aya nne pia ina mistari sambamba.

Baada ya mstari wa utangulizi katika mstari wa 24b, kuna kauli nyingine nne zinazolingana. Wana hekima kupita kiasi. Wanatoa chakula katika majira ya joto.

Wanajenga nyumba zao kwenye miamba. Wote wanaandamana kwa safu. Inapatikana katika majumba ya mfalme.

Uhusiano kati ya mistari mbalimbali ya nusu ni nguvu. Kuna usambamba baina ya mstari kutoka mstari mmoja hadi mwingine, na usambamba wa kupita mstari katika aya zote. Jumla ya 30-25b ni sawa na thamani ya kisemantiki ya nguvu ya neno moja katika 30-25a.

Hii ni sawa na ulinganifu ambao kimapokeo ungefafanuliwa kama usanii. Lakini sasa inaweza kuonekana kuwa ni ulinganifu ambapo mstari wa nusu ya pili unapanuka kwa neno moja tu, la mwisho, katika mstari wa nusu ya kwanza. Uchanganuzi huu unasababisha kutathminiwa upya kwa athari za usambamba katika ubeti huu na kuthamini mkakati wa kishairi wa kuangazia dhamira ya mawasiliano ya ubeti na muktadha wake unaoizunguka ili kusesitiza nguvu, ambayo hupatikana kwa bidii na kuona mbele licha ya viumbe hawa wenye nguvu kuwa wadogo, wenye umbo ili kuendana na matakwa ya mstari wa ufunguzi wa ardhi, lakini wanazidi maneno manne. mwenye busara.

Aya inazungumza juu ya mchwa katika wingi, ambayo ilisababisha uundaji wa kitenzi cha wingi na kiambishi cha nomino cha wingi ambacho kilikitofautisha na kifanani chake cha lahaja katika 6-8a. Tena, vipengele vinavyotofautisha 6-8a kutoka kwa mwenzake katika 30-25b vimewekwa na muktadha. Kikubwa zaidi, ubeti tofauti kabisa wa nusu ya pili umeundwa zaidi ili kuendana na mistari ya nusu ya pili katika aya zinazozunguka kuliko kuendana na ulinganifu katika ubeti wenyewe.

Kama ulinganifu wa translinear , ambao tumechunguza hivi punde, unavyoonyesha. Kwa hivyo, ubeti wa nusu ya pili unaathiriwa na athari ya kipragmatiki ambayo mhariri-mshairi alitaka kuwa nayo. Na sasa fungua sura ya 10, mstari wa 5, mithali yetu ya tatu katika mfuatano huu.

Huu ndio mstari wa mwisho katika nguzo ya methali. Sura ya 10, 1-5, zinazofuata mara baada ya kichwa cha uhariri cha Mithali ya Sulemani hadi Mkusanyo Mkuu wa Pili katika kitabu cha 10:1-22:16 katika Kitabu cha Mithali. Kwa hivyo, inaweza kutumika kama utangulizi wa mkusanyiko sawa na exodia ya mihadhara katika Mithali 1-9 ambayo tumejadili hapo awali.

Pendekezo hili hupata uzito hasa kwa sababu kuna mkusanyiko wa marudio ya lahaja mwanzoni mwa mikusanyiko mipya. Mithali 10.1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 13 na 15. Hii ni sawa na 53% ya mistari 15 ya kwanza katika Mithali 10.

Ikiwa hii ni sahihi, umbo la 10.5, haswa jinsi inatofautiana na 6.8, inaweza pia kuwa imeathiriwa na muktadha. Hii inaongoza kwa hitimisho la pili. Mithali 10:5 na mpangilio mahususi ambao unapatikana sasa ni matokeo ya mkakati uleule wa uhariri ambao ulitengeneza nyenzo za utangulizi katika mihadhara ya Mithali 1-9.

Kuna mkakati mkuu wa uhariri ambao hutumia marudio ya anuwai kimakusudi katika kitabu chote. Na kwa hivyo tunaona mpango mkubwa zaidi ukiibuka. Na hii pia inapendekeza kwamba 10.1-5 ni ya hatua za hivi punde za uundaji wa kitabu, ikiunganisha nyenzo za Mithali 10-31 na mkusanyiko wa utangulizi wa sura za 1-9.

Mantiki ya mapendekezo haya sasa imewasilishwa. Asili ya nyenzo hii na mkusanyo wa pili ni tofauti na sura ya 1-9, kama tulivyokwishaona, na takriban mistari yote

inayojumuisha methali zinazojitosheleza. Kwa hiyo, mpangilio wa mistari ni tofauti na habari nyingi katika sura ya 1-9.

Vikundi vya methali, kama vile 10.1-5, vinaunganishwa kupitia aina mbalimbali za marudio, hasa marudio ya maneno, badala ya matukio ya kisintaksia, kisintaksia au kisarufi ya wazi. Kwa hivyo, haishangazi, kwa hivyo, hakuna maafikiano juu ya ikiwa vikundi vya aina hii vipo au la, au juu ya umuhimu gani vikundi kama hivyo vinaweza kuwa na tafsiri ya methali za mtu binafsi ikiwa uwepo wao ulikubaliwa. Nimejadili mambo haya kwa kina katika tasnifu iliyochapishwa mwaka wa 2001 yenye kichwa Kama Zabibu za Dhahabu Iliyowekwa Katika Silver.

Maoni mawili ya hivi majuzi juu ya Kitabu cha Mithali, ambayo ni Trempe Longman na Bruce Waltke, yanawakilisha pande mbili tofauti za mjadala. Longman, katika maoni yake kutoka 2006, alibishana dhidi ya makundi madhubuti. Nitataja hoja zake tatu muhimu zaidi kwa mjadala huu.

Hoja ya nne nitaijadili kidogo ndani ya muda mfupi. Ya kwanza ni, ninanukuu, kuna methali nyingi karibu na zinazofanana kabisa katika kitabu. Anarejelea kile ninachoita marudio ya lahaja.

Kwa Longman, nukuu, inaonekana kuwa na mantiki kwamba methali ziliongezwa baada ya muda, ama kibinafsi au kwa vikundi. Mawazo ya Longman basi, bila shaka, ni kwamba haya yaliongezwa bila mpangilio, ambapo ninabishana yaliongezwa kimakusudi kama mkakati wa uhariri wa kitabu kizima. Hoja ya pili na ya tatu imeingizwa katika sentensi moja kutoka kwa Longman.

Nanukuu, vigezo vya ushirika ni vipana na vinatofautiana kiasi kwamba wasomi mbalimbali wataendelea kuja na vitengo tofauti. Maliza kunukuu. Pingamizi la pili ni kwamba vigezo vya ushirika ni vipana sana hivi kwamba vikundi vinaweza kuwekwa kwenye nyenzo yoyote, hata hivyo bila kuunganishwa.

Hoja ya tatu ni kwamba wasomi wanaopendelea makundi ya kimakusudi, kama vile, kwa mfano, Bruce Waltke na mimi, tunaendelea kutokubaliana kuhusu uwekaji mipaka kamili wa mipangilio hiyo, ambayo inapendekeza kwamba mipango haipo au haiwezi kufafanuliwa kikamilifu na mbinu zinazotumiwa na Waltke na mimi mwenyewe. Kwa msingi wa hoja hizi na nyinginezo zisizo na umuhimu wowote, Longman alihitimisha kuwa ninanukuu, turudi kutafsiri methali hizo kuwa zimeundwa nasibu. Maliza kunukuu.

Na kisha akaendelea kufasiri nyenzo katika Mithali 10 hadi 31 kwa njia ya mstari kwa mstari. Longman anafahamu kwamba kukataa kwake kukubali makundi ya kimakusudi, kwa sasa, ni maoni ya wachache. Ninanukuu, Katika hili ninaachana na maoni mengine ya hivi majuzi ambayo ninahisi yameweka, badala ya kugundua, vifaa vya kuunda sura hizi.

Ningependa kujibu hoja hizi tatu moja baada ya nyingine. Kwanza, kuhusu hoja kuhusu uongezaji nasibu wa marudio ya lahaja. Katika juzuu hili hapa, kwenye kurasa zake 680, nimeonyesha kuwa nyongeza ya lahaja ilikuwa mbali na nasibu katika visa vingi.

Pili, kuhusu hoja kwamba vigezo vya ushirika ni vipana sana, natoa hoja kwamba vigezo vinapaswa kuwa vipana ili kutenda haki kwa nyenzo zinazochunguzwa. Hii ni, kwa upande mmoja, kwa sababu vikundi vya methali zinazokaribiana vinahusishwa kupitia njia nyingi tofauti, na, kwa upande mwingine, ni kwa sababu miungano ni legevu kiasi. Tatu, hoja kwamba hakuna maafikiano kuhusu uwekaji mipaka kamili wa vikundi vingi inaonekana kuwa ya kusadikisha, hadi, bila shaka, tunakumbuka kwamba hii ni kweli kwa matini nyingi za Biblia, ikiwa si zote, zikiwemo zile ambazo mipangilio yake ya kimuundo inakubaliwa kwa ujumla.

Kwa hivyo, ikiwa tungeangalia mjadala wowote wa kitabu chochote cha kibiblia, iwe ni katika Barua kwa Warumi, katika Agano Jipya, au Kitabu cha Isaya, karibu na aya yoyote, kutakuwa na idadi ya X ya wasomi tofauti ambao watapendekeza mpangilio tofauti kidogo wa kimuundo. Kwa hivyo, ikiwa hii ni kweli kwa vifungu vilivyo wazi sana, vilivyo na muundo wa kimuktadha, kama vile Barua za Paulo zilizohitimishwa vizuri sana katika Agano Jipya, kwa nini hatuwezi kukubali vifungu hivyo katika Mithali? Hatimaye, nadhani inafaa kutaja kwamba maoni mengi ambayo yanatetea makundi ya kimakusudi yanawasilisha tafsiri zao hata hivyo, bado kwa mtindo wa mstari kwa mstari. Kwa kuzingatia mambo haya, mtazamo wa Waltke unaonekana kufanya uadilifu zaidi kwa nyenzo katika Mithali 10-31 ambayo Longman anaruhusu katika hoja zake.

Waltke kwa hakika alipendekeza kwamba mafumbo ya Sulemani yalikuwa, ninanukuu, yalikusudiwa hapo awali kusimama kwa miguu yao na pili kukusanywa kama fasihi, kuyapa miktadha, nukuu ya mwisho. Kwa hiyo alizifasiri njia zote mbili, kwanza kama beti za mtu mmoja mmoja kwa haki yao wenyewe, na pili kuhusu muktadha wao wa kifasihi katika makundi mbalimbali. Inaonekana kwangu, kwa hivyo, kwamba njia bora zaidi ni kufuata msisitizo wa Longman kwamba Mithali ya kibinafsi inahitaji kufasiriwa kwa haki yao wenyewe.

Hii, hata hivyo, inahitaji kuongezwa na ufahamu wa Waltke kwamba sasa wana muktadha wa kifasihi. Na marudio mbalimbali ya aina mbalimbali, 223 kati ya hayo, katika kitabu cha Mithali, ambayo yanaonekana kubadilishwa kimazingira ili kuendana vizuri na pale yanapoonekana sasa, kama nilivyoonyesha hivi punde kuhusu Mithali 6-8 na 25, na kama nitakavyoonyesha pia katika dakika chache kuhusiana na sura ya 10, mstari wa 5, yote haya yanapendekeza, kwa hakika, kwamba tunapaswa kutathmini vikundi. Lakini wacha niendele.

Methali nyingi na pengine nyingi ziliundwa awali kama vitengo huru vya kutekelezwa kwa mdomo katika hali mbalimbali. Hata hivyo, kwa sasa yamewekwa katika muktadha wa kifasihi, na hoja katika idadi inayoongezeka ya tafiti, zikiwemo hoja ninazowasilisha kwenu hapa katika mhadhara wangu na katika kitabu changu, zinaonyesha kwa uthabiti kwamba wahariri waliozikusanya walifanya juhudi kubwa kuziunganisha na mistari inayozizunguka kwa kuzibadilisha kidogo na kuziweka kulingana na muktadha. Kwa kweli, lahaja ya sasa ni mfano halisi, kama nilivyoonyesha tayari, na sasa ninakusudia kuonyesha zaidi kuhusu 10-5.

Kwa maana kwa namna yoyote ile inaweza kuwa ilikuwepo kabla ya kujumuishwa kwake katika Mithali 10, inaonekana kuwa imechukuliwa ili kuendana na sasa vizuri sana katika muktadha wake wa sasa. Sasa ninakuja kwenye hoja ya nne ya Longman dhidi ya vikundi vya muktadha, nguzo zangu za methali. Hoja ya nne ya Longman ni kwamba hata mistari inayokaribiana inapounganishwa kwa namna fulani, uhusiano huu haubadilishi au kuimarisha uelewa wetu kuzihusu.

Longman alitumia mfano kueleza hoja hii. Alitambua kwamba 10-5 iliwekwa kimakusudi mahali ilipo sasa katika kitabu hicho, akitoa mfano wa Mithali 10, 4-5 kama kielelezo kizuri cha ufahamu kwamba hakuna shaka kwamba methali za mada inayofanana mara kwa mara huwekwa pamoja. Sasa ninanukuu kwa kirefu kutoka kwa Longman katika aya ambayo anaonyesha kwamba makundi ya kimuktadha, hata pale yanapokuwepo, hayaonekani kuleta tofauti kubwa katika tafsiri ya maana ya sehemu moja moja na hayaongezi zaidi ya jumla ya sehemu moja moja, zote zikiwa pamoja.

Ngoja nisome. Aya hii ni ndefu sana, kwa hivyo nivumilie. Hapana shaka kuwa kuna uhusiano baina ya Aya hizo mbili.

Ya kwanza inasema kanuni ya jumla, na ya pili ni kielelezo maalum cha uvivu dhidi ya bidii. Lakini swali ni je, ni nini kiliwaleta pamoja? Je, kilikuwa kifaa cha uundaji fahamu ambacho kinakatisha kitabu, kama Haim na wengine walivyobishana? Anazungumza kunihusu. Kwa kweli, ingawa, aina hii ya uhusiano wa wazi kati ya methali jirani ni nadra sana.

Maelezo sio ngumu zaidi kuliko kwamba mmoja wa warekebishaji wakati fulani njiani aliona unganisho na kuwaweka karibu na kila mmoja. Kwa maneno mengine, methali moja ilitenda kama sumaku ya uwekaji wa inayofuata. Hata muhimu zaidi, na kinyume na Haim, kusoma methali katika muktadha hakubadilishi uelewa wetu wa methali yoyote.

Haiongezei hata uelewa wetu. Nukuu. Nilipoandika kurasa hizi miaka michache iliyopita, nilifurahiya sana nazo kwa sababu namjua Trempe Longman kibinafsi.

Namheshimu sana kama msomi. Kusema kweli, niliichukulia kama pongezi kutoka kwa mwanazuoni mzuri ambaye ana maoni yanayopingana na kunitenga kama mtetezi wa nafasi anayojaribu kupinga. Tumekuwa na mazungumzo kuhusu hili na tunalicheka.

Na hata sasa ninapomjibu kwa umakini Trempe Longman, nafanya hivyo tena kwa kuthamini ubora wa kazi yake hata pale ambapo na wakati sikubaliani naye. Basi nianze. Nimechagua aya hii ndefu kutoka kwa Longman kwa sababu inazua masuala kadhaa muhimu sana.

Na kuna zaidi yao, lakini nilitaja sita tu. Kwanza, ikiwa hakuna shaka, kama Longman anavyosema, juu ya uhusiano kati ya 10.4 na 10.5 kwa msingi kwamba moja ni kielelezo maalum cha kanuni ya jumla iliyotajwa katika nyingine, kwa nini aya ya kwanza hadi ya tatu pia isihusiane, kama nilivyobishana katika monograph yangu ya 2001? Pili, kilichozileta pamoja aya hizi mbili kwa hakika ni a, na namnukuu Longman tena, kifaa cha ufahamu cha uundaji ambacho kinapenya ndani ya kitabu. Kweli, huyo ni Longman akininukuu.

Nikimnukuu Longman akininukuu. Hata hivyo, kifaa hiki cha uundaji ndicho kinachochunguzwa katika kitabu hiki, ambacho ni kwamba zaidi ya 24% ya mistari katika Mithali inahusika katika kurudia-rudia. Na hii ni kesi katika uhakika.

Tatu, aina hii ya uunganisho wa wazi sio nadra, lakini mara kwa mara. Ona, kwa mfano, viunganishi vingi kati ya mistari inayokaribiana iliyotolewa katika taswira ya Ruth Skorolec . Nne, maelezo ya uwekaji wa muktadha wa sura ya 10 aya ya nne na ya tano sio kwamba rejekta iliona uhusiano.

Badala yake, ikiwa hoja yangu kwamba 10.5 ni lahaja ya bure ya 6.8 ni sawa, basi inawezekana kwamba 10.5 ni marekebisho ya ufahamu ya chanzo chake, ambayo ni 6.8, kwa muktadha mpya kama mfano maalum sio tu wa 10.4, lakini pia wa 10.1 haswa. Katika kuunga mkono kauli hii, sasa ninanukuu uhalali wangu mwenyewe wa kuweka mipaka ya 10.1 hadi 5 kama kikundi cha makusudi katika taswira yangu ya awali. Na tena, hii ni nukuu ndefu, kwa hivyo nivumilie.

Muundo wa kistaarabu wa kauli chanya na hasi katika ubeti wa kwanza hadi wa tano unachanganya kila ubeti na ufuatao, kwani pendekezo la mstari wa pili wa mstari mmoja linalingana na la kwanza kati ya yafuatayo. Neno mwana hutokea mara nne, kila wakati katika hali ya kufungwa, mara mbili katika mstari wa kwanza na mara mbili katika mstari wa tano, na hivyo kutengeneza ujumuishaji usio wa moja kwa moja, mfumo, bahasha karibu na aya hizi. Katika mstari wa kwanza, neno mwana ni mstari wa mwanzo.

Katika mstari wa tano, iko mwisho. Aya mbili hadi tatu zinalingana kimaudhui na umbile, zote mbili zinataja maneno ya haki na mwovu na zote zikianza na kukanusha, hapana au la. Na asiye mkamilifu.

Wanaonyesha chiasmus katika viwango tofauti na pia mpangilio wa maneno chiasmus. Aya nne hadi tano zinalingana kimaudhui kwani mkono mvivu na wenye bidii katika ubeti wa nne umelezwa kuwa ni mwenye bidii na mvivu katika ubeti wa tano. Mwana mwenye bidii na mvivu katika mstari wa tano.

Mstari wa tano unabainisha mstari wa kwanza kama vile mwana mwenye hekima anajulikana kama mwenye bidii na mwana mpumbavu kama mvivu. Aya mbili hadi nne zimeunganishwa kwa njia ya mawasiliano ya bila faida na hufanya uhitaji kwa upande mmoja na kuokoa kutoka kwa kifo na kutajirisha kwa upande mwingine, na hivyo kuweka aya ya tatu katikati ya mpangilio mzuri. Sasa, kwa msingi wa vigezo vya Longman vya kuweka uhusiano wa wazi kati ya 10.4 na 10.5, tunaweza kudhani kwamba uhusiano sawa upo kati ya aya zote tano.

Hii inanileta kwenye hoja yangu ya tano. Dhana kwamba 10.5 inatoa mfano maalum wa jumla katika 10.1 inaweza kuboreshwa na ufahamu uliopatikana hapo juu katika mjadala wa usawa katika 10.5. Hapo, ninasema kwamba hali isiyo sahihi ya mawasiliano kati ya mwana anayefaa na mtoto wa aibu huongeza idadi ya habari iliyomo kwenye mstari wa ushairi kwa sababu tofauti zisizo sawa zinamaanisha antonyms zao katika mstari tofauti. Sasa tunaweza kwenda hatua moja zaidi.

Tukiunganisha hili na maana ya kimuktadha kwamba Aya ya tano ni mfano mahsusi wa Aya ya kwanza kwa sababu kwa hivyo mwana mwenye hekima amebainishwa kuwa ni mwenye bidii na mwana mpumbavu ni mvivu, basi inadhihirika kwamba mwana mwenye uwezo wa Aya ya tano kwa hakika ni mwana mtukufu kwa kuwa yeye ni mwana mwenye hekima anayemfurahisha baba. Yaani anamletea baba yake heshima au anamfanya ajivunie kupitia mafanikio yake. Kinyume chake, mwana mwenye fedheha kwa hakika ni mwana asiyejaa.

Ni mwana mpumbavu ambaye husababisha huzuni ya mama yake kwa sababu ana wasiwasi juu yake, mstari wa kwanza, kwa sababu ya kutokuwa na uwezo wa kujipatia riziki kwa njia ya uaminifu, mstari wa tatu hadi wa nne. Kwa kumalizia, sio kwamba redactor aliona uhusiano kati ya kile ambacho sasa ni kumi na nne na kumi na tano. Badala yake, mhariri aliona uwezo wa lahaja katika sita-nane kutumika tena kama nyenzo ya utangulizi kuunganisha methali moja hadi tisa na methali kumi-moja hadi ishirini na mbili na vile vile kufanya kazi katika kuelimisha mwana katika mazingira yake asilia.

Kisha akaunda uhusiano sio tu kati ya kumi-tano na kumi-nne bali pia na muhimu zaidi kati ya kumi-tano na kumi-moja na aya nyingine zilizo katikati yake. Mstari wa 10:5 umechukuliwa kwa muktadha ambao unaonekana sasa. Kwa maana hii, kumi-

moja hadi tano ni kama matumizi katika ulimwengu halisi wa wanadamu wa Mithali sita, moja hadi kumi na moja.

Hii inanileta kwenye hoja yangu ya sita na ya mwisho katika kujibu ukosoaji wa Longman wa umuhimu wa kifasiri wa makundi ya kimakusudi. Mazingatio yaliyo chini ya nukta iliyotangulia yanapendekeza kwamba kusoma methali katika muktadha kunabadilisha na kuimarisha uelewa wetu wa methali au methali katika kambi hii. Kwa kuchanganya uchunguzi niliufanya hapo awali kuhusu ulinganifu na muktadha, sasa tunaweza kuona kwamba sita-nane, ambayo kwa maoni ya wengi ni sehemu ya sehemu ya hivi karibuni ya kitabu, kwa kweli ilitumika kama chanzo cha 10:5, pia sehemu ya marehemu ya kitabu.

Kuna sababu mbili za ziada za hitimisho kwamba kumi-tano ni marudio lahaja. Kwanza, anuwai zingine ziko karibu. Pili, wakati kumi-tano ni takriban tu kutambulika kama lahaja ya sita-nane, idadi ya tofauti inayoonyesha na jinsi tofauti hizi zinavyoingiliana na muktadha katika aya za kumi-moja hadi tano zinapendekeza kwamba inatokana na sita-nane.

Kwa hivyo, najua hii imekuwa hoja kubwa zaidi, ya kina, yenye muundo, ya muda mrefu, lakini natumai imekuwa ya maana kwa sababu kadhaa. Katika mihadhara hii yote, nimekuwa nikibishana kwamba tunahitaji kusoma mashairi ya kibiblia kwa mawazo, na nimejaribu kubishana pia kwamba kusoma kwa mawazo sio biashara ya kufikiria, lakini inahitaji uchambuzi wa bidii, wa uangalifu, wa utaratibu ambao, hata hivyo, haukwama katika undani, lakini husogea kutoka kwa undani hadi kwa taswira kubwa ya kila taswira ya kila jambo na kifungu kidogo cha kufikiria. Na ninachotumai nimeweza kuonyesha katika sehemu hii ya mwanzo ya sura ya kumi hadi thelathini na moja ni kwamba kikundi hiki cha wahariri kupitia marudio tofauti na upatanisho kwa muktadha wa aya hizi za mwanzo kimetutengenezea kielelezo, nguzo ya methali ambayo inatuza usomaji wa uangalifu kwa njia ambayo inaboresha, kuimarisha, na kuunda mwingiliano wa kuvutia kati ya methali mbalimbali ambazo sasa zina maana. kuonekana.

Kwa hivyo, ninapumzisha kesi yangu, lakini katika mihadhara ifuatayo, nitaendelea kuelekeza uangalifu kwenye vikundi, muktadha, na fasiri za kiwazi na pia matumizi ya methali katika sura ya 10 hadi 29.